

AZ INFORMATIKA OKTATÁSÁNAK BEVEZETÉSE ÉS TAPASZTALATAI A VJRKTF -EN

Homor Lajos főiskolai docens, h6846hom@ella.hu
Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskola, Esztergom

Abstract

The paper deals with the introduction of informatics education and the experiences gained during the last two semesters in the Vitez Janos Roman Catholic Teacher Training College, Esztergom. The article presents a detailed description concerning the background and the institutional environment as well as the curricula of the different programs.

1. Előzmények

A főiskolán az 1995/96-os tanévben megkezdett - valamennyi hallgató számára előírt, új követelményeken alapuló - informatikai képzés közvetlen előzményeinek az alábbi kormányrendeletek megjelenését tekintjük.

- Tanítói képesítési követelmények [1]

Ezen dokumentum meghatározza a tanítói diploma megszerzéséhez szükséges tanulmányok tartalmát, idejét, a legfontosabb számonkérési formákat, valamint definiálja a tanítói diplomával járó jogosultságot.

- Nemzeti alaptanterv [2]

Mint ismeretes, (a közoktatási törvény mellett) ez a rendelet a közoktatás legfontosabbnak tartott dokumentuma. Beszámoló célját tekintve ez a dokumentum azért lényeges, mert a tanítóképzés célját - minőségi oldalról - nagymértékben meghatározó szabályozó eszközök közé tartozik. A fentiekben említett döntések, dokumentumok, valamint a pedagógusképző főiskolák Országos Tantervfejlesztő Bizottsága által kidolgozott programjavaslat [3] szolgált alapul a főiskolán folyó azon tantervfejlesztési munkának, amelynek az eredményeként kialakított tantervi rendszert a főiskolai tanács 1995 májusában az alábbi szakokra vonatkozóan elfogadta:

Tanító, tanító-hitoktató, nemzetiségi tanító
Művelődésszervező
Kommunikáció
Szociálpedagógus

2. Eszközök (hardver)

A számítógépek megjelenését a főiskolán a már korábban ismertetett folyamat jellemezte. [4] Az elsősorban saját források igénybevételel megvalósuló kezdeti viszonylag szerény mértékű fejlődést egy sikeres pályázati periódus követte, melynek csak a legfontosabb állomásait említve, az alábbi pályázati támogatásokat kell kiemelni: FEFA: 16., 260., 298. pályázatok, valamint az IIF hálózati végpontok, hálózati végberendezések pályázatai

Az eszközbeszerzési folyamatra, illetve az eredményekre vonatkozóan utalok az [5] irodalomra.

3. A főiskola képzési programjainak (szakok) kapcsolata az informatikával

Az 1. pontban említett képesítési követelményeknek megfelelően valamennyi - a főiskolán működő - szak esetében az alább bemutatott helyen és óraszámában épült be a képzésbe az informatika.

Félév	1	2	3	4	5	6	7	8
Hetek száma	15	15	15	15	15	15	7	15
Informatika	1+2k							

Tartalmát tekintve az első félévben évfolyam-előadás formájában bemutatásra kerülnek az informatika alapvető fogalmai eljárásai és csoportszinten megismerkednek a hallgatók a személyi számítógépek valamint az ismertebb felhasználói programok (szövegszerkesztő, táblázatkezelő) használatával.

3.1 Tanító szak

3.1.1 általános képzés

A valamennyi tanító szakos hallgató részére kötelezően előírt program az alábbiak szerint jelenik meg a tantervi hálóban:

Félév	1	2	3	4	5	6	7	8
Hetek száma	15	15	15	15	15	15	7	15
Informatika az iskolában						0+2g		

A tárgy oktatási tartalma az alábbi két csomópont köré rendezhető:

- a számítógép mint az oktatás tárgya,
- a számítógép mint az oktatás segédeszköze.

Abból a megközelítésből kiindulva, hogy "az informatika nem diszciplína, hanem mindent átható aspektus", ebben az oktatási egységben kerülnek bemutatásra mindazok a számítógépes programok, amelyek az alsó tagozatos órákon (idegennyelv-matematika-, környezeti nevelés stb.) segíthetik a gyerekek tanulását.

3.1.2 Műveltségterületi képzés

A tanítói képesítési követelményeknek és a NAT által az általános iskola 6. évfolyamának végére előírt informatikai követelményeknek megfelelően került kialakításra az alábbi képzési rendszer:

Félév	1	2	3	4	5	6	7	8
Hetek száma	15	15	15	15	15	15	7	15
Inf. története				1a				
Inf. eszközszerkezete		2g						
Op. rendszerek			3g					
Programozás				2g	3k			
Hálózatok						2g		
Informatika az oktatásban						3k		
Technikai alkalmazások							3g	
Speciális téma							3g	3g

Az egyes tárgyak tartalmát tekintve a [3] irodalomra utalunk. A követelményeket, illetve a számonkérési formát tekintve kiemelendő a 6. félév végére tervezett szigorlat.

A továbbiakban még bemutatásra kerülnek azon tantervi hálórészletek, amelyek a nem tanító szakos hallgatók képzési programjaiba elhelyezett informatikai jellegű tárgyakat tartalmazzák

3.2 Művelődésszervező szak

Félév	1	2	3	4	5	6	7	8
Hetek száma	15	15	15	15	15	15	7	15
Informatika		0+1g						
Médiatechnika	0+2g	0+2g						
Könyvtári informatika							0+2g	0+2g

3.3 Kommunikáció szak

Félév	1	2	3	4	5	6	7	8
Hetek száma	15	15	15	15	15	15	7	15
Informatika		0+1g						
Elektronikus lapsz.			0+2g					

4. Tapasztalatok

A főiskolai hallgatók körében egyre elterjedtebbé, népszerűbbé válik a számítógép. A PC-k használata egyszerűbbé, gyorsabbá és nem utolsósorban látványossá teszi a legkülönbözőbb képzési programok feladatainak megoldását.

4.1 Internet (IIF keretrendszer, X.25)

a felhasználói arányok az alábbiak:

a főiskola oktatóit, illetve a gazdasági, valamint tanulmányi hivatalokban dolgozó kollégákat tekintve mintegy 10/60, a hallgatókat tekintve pedig mintegy 40/500

4.2 Intenzív pedagógus képzés

Az 1995/96-os tanévben az MKM támogatásával két 120 órás tanfolyamot szervezett a főiskola: egyet a pedagógiai szakértők informatikai továbbképzése; egyet az általános iskolai könyvtárosok továbbképzése területén. Mindkét tanfolyam 25 fő részvételével indult; a teljes tanfolyami létszámot tekintve a lemorzsolódás mintegy 20% volt.

5. Következtetések:

Az utóbbi két évben két - egyre markánsabban jelentkező - ellentétes tendencia határozza meg a főiskolánkon folyó, illetve tervezett informatikai oktatás tartalmát valamint jellegét.

Az egyik a növekvő hallgatói érdeklődés - várakozás - és a várhatóan emelkedő előképzettségi színvonal. A másik a felsőoktatási intézmények reálértékben csökkenő költségvetési támogatása.

Az első tényező folyamatos tananyag-, továbbá eszközfejlesztést igényel. A másik tényező viszont kapcsolatos az informatikai eszközök területén végbemenő gyors fejlődéssel - akár a hardver akár a szoftver oldalt tekintjük. Ennek követéséhez ugyanis pénz kell, hiszen igen gyorsan elavulnak a ma még korszerűnek tekintett számítógépek a tanítóképzőkön is. Viszont ha a második tényező miatt nincs pénz vagy csak kevés van - és ez áll az utóbbi időben a meghirdetett pályázati támogatásokra is -, akkor legalább legyen egyértelmű a

tájékoztatás a pályázatok értékelési kritériumairól (legalább utólag). Ismeretes, hogy az (elutasító) értesítések érdemi részének információmennyisége az elkövetett hibákra vonatkozóan, vagy ami ezzel egyenértékű - a nyertesek kiemelkedő voltának bizonyítását tekintve 0, hiszen a tájékoztatás a döntés tényének és a kialakult rangsornak az ismertetésében merül ki.

Irodalom:

- [1] 157/1994. (XI. 17.) Korm. rendelet
- [2] 130/1995. (X. 26.) Korm. rendelet
- [3] A négyéves "Tanító" szak programja
Kiadja a Tanító-
és Óvóképző Főiskolák Főigazgatói Kollégiuma
Budapest, 1995
- [4] Az esztergomi Vitéz János Tanítóképző Főiskola információs infrastruktúrája
AV kommunikáció
OMIKK
29. évf. 1992. 1-2-3. szám
- [5] FEFA 260. pályázat zárójelentése, 1995